

Sygn. akt II CSK 147/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa H. D.

przeciwko H. P.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 30 czerwca 2015 r., sygn. akt XV Ca (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. przyznaje adw. R. H. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w P.) kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 1- 4 k.p.c.).

W sprawie nie występują podstawy pozwalające na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, mimo że powódka powołała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. To zagadnienie, zdaniem powódki, wyraża się potrzebą rozstrzygnięcia, czy całkowite pominięcie przez sąd pierwszej instancji badania interesu prawnego do wystąpienia z powództwem na podstawie art. 189 k.p.c. stanowi nierozpoznanie istoty sprawy oraz potrzebą wyznaczenia przesłanek, którymi powinien kierować się sąd odwoławczy rozstrzygając o fakultatywnym wydaniu wyroku reformatoryjnego bądź kasatoryjnego na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w przypadku stwierdzenia nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy.

Tak ujęte wątpliwości powódki nie pozwalają na wniosek, że w sprawie mamy do czynienia z zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a więc z zagadnieniem, które ma znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, nie publ.). Nie budzi wątpliwości, że interes prawny stanowi materialnoprawną przesłankę powództwa ustalającego istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego, a więc przesądza w takim procesie o legitymacji czynnej powoda. Oznacza to, że to powód wytaczając powództwo ma obowiązek wykazać istnienie swego interesu prawnego w domaganiu się ochrony prawnej na podstawie tego przepisu. Zaniechanie przez powoda wykazania interesu prawnego nie nakłada na sąd obowiązku badania tej przesłanki z urzędu. Z okoliczności sprawy wynika, że skarżąca przed sądem pierwszej instancji w ogóle nie dowodziła tej przesłanki, co dostrzegł sąd odwoławczy. Brak wykazania interesu prawnego zawsze skutkuje merytorycznym rozstrzygnięciem w postaci oddalenia powództwa i nie mamy wówczas do czynienia z nierozpoznanie istoty sprawy. Podjęcie w sprawie przez sąd drugiej instancji próby oceny przyczyn, dla których powódka, spadkobierczyni

zbywcy – w drodze czynności prawnej uważanej przez nią za nieważną – udziału w nieruchomości, poszukuje ochrony prawnej w tym właśnie trybie, mieściło się w kompetencjach tego sądu. O tej zaś ocenie przesądziły wynikające z akt sprawy okoliczności a wskazanie na właściwy środek ochrony, jakim, w ustalonych okolicznościach, powinno być powództwo z art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece pozostaje w zgodzie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego.

Z przedstawionych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O wynagrodzeniu pełnomocnika powódki orzeczono na podstawie § 6 pkt 6 w związku z § 13 ust. 4 pkt 1, § 19 pkt 1 oraz § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).